

Abstract

Prof. dr.(Paul) P.J. van Diest, Professor en Hoofd Afdeling Pathologie, Universitair Medisch Centrum Utrecht

Intraductale benaderingen in preventie van borstkanker

De belangrijkste risicofactor voor het krijgen van borstkanker is een kiembaan mutatie in het BRCA1 of BRCA2 gen. Erfelijke mutaties in deze genen gaan gepaard met een levenslang risico van 55-85% op het ontstaan van een borstkanker, vaak op erg jonge leeftijd. Omwille van het dit sterk verhoogde risico en het vroege ontstaan ervan, bestaan er bij erfelijke belasting verscheidene mogelijkheden voor secundaire preventie, zoals door screening met beeldvormende technieken. Echter, tumoren in de borst worden veelal pas ontdekt als ze al invasief groeien en dus kunnen uitzaaien. Nog beter is het daarom om te proberen tot primaire preventie te komen.

Op dit moment zijn de enige effectieve maatregelen die het borstkanker risico bij vrouwen met een erfelijke aanleg verminderen een dubbelzijdige verwijderen van de borsten en het verwijderen van de eierstokken. Deze ingrijpende operaties leiden tot een sterke maar niet 100% risico reductie, en zijn zelfs onnodig in 20-40% van de gevallen. Gezien de ingrijpende gevolgen van zulke chirurgische ingrepen (kwaliteit van het leven, zelfbeeld en seksualiteit), is er een dringende noodzaak aan betere methoden die kunnen voorspellen of en wanneer een BRCA1/2 mutatie draagster borstkanker zal ontwikkelen. Hiervoor lopen vanuit het UMC Utrecht diverse studies waarbij we vroege afwijkingen proberen op te sporen nog voordat ze invasief groeien via directe toegang tot de borst via de tepel: de zogenaamde intraductale benadering.

Hiertoe volgen we drie strategieën: het bepalen van genetische veranderingen in tepelvocht, het opsporen en vernietigen van voorlopers in de tepelgangen door micro endoscopie ("ductoscopie"), en het geven van chemotherapie in de tepelgangen om de cellen waaruit borstkanker ontstaat uit te schakelen. Met deze benadering hopen we borstkanker in hoog risico vrouwen te kunnen voorkomen en daardoor te komen tot een optimale overleving en een maximaal aantal "borstjaren", hetgeen de kwaliteit van leven sterk verhoogt.